

Ткачук Євгеній Анатолійович, слухач навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ *Дрозд О. Ю.*

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Термін «державне регулювання» почали широко вживати починаючи з середини 90-х років ХХ ст. у наукових дослідженнях, присвячених утручанню держави в ринкову економіку, тим самим акцентувалась увага на особливості цього явища в ринковій економіці та відмінності його від державного управління економікою, що існувало в радянському суспільстві державного управління економікою. Згодом цей термін знайшов своє відображення і в нормативно-правових актах, зокрема законах, однак, незважаючи на те, що багато нормативно-правових актів у своїй назві мають словосполучення «державне регулювання», визначення самого поняття «державне регулювання» у них немає.

Юридична енциклопедія визначає державне регулювання як здійснення державою комплексних заходів (організаційних, правових, економічних тощо) у сфері соціальних, економічних, політичних, духовних та інших суспільних процесів з метою їх упорядкування, встановлення загальних правил і норм суспільної поведінки, а також запобігання негативним явищам у суспільстві. За своєю змістовою сутністю державне регулювання ширше, ніж поняття державне управління, оскільки останнє для досягнення своїх цілей застосовує насамперед адміністративні методи [1, с. 118]. З цим твердженням важко погодитися, оскільки в загальній теорії управління встановлено, що регулювання – це функція управління, яка забезпечує рівновагу стану інституційних утворень [2, с. 46], тобто державне регулювання за змістом не може бути ширшим за державне управління, це права

категорія, яка має власне змістове навантаження, визначене функціональним призначенням.

У теорії адміністративного права питання співвідношення регулювання, управління та керівництва найчастіше розглядається через розуміння останніх як відповідних загальних методів державного управління. Так, наприклад, Т. Коломєєць визначає регулювання, як визначення загальної політики й принципів її реалізації через різні напрямки, а керівництво як практичне проведення в життя загальної політики й принципів у відповідній галузі управління, контроль й розробку напрямків діяльності підконтрольних суб'єктів. На відміну від регулювання та керівництва, управління як метод, знаходить свій вияв у прямому систематичному впливі суб'єкта управління на об'єкт повсякденного оперативного характеру [3, с. 46].

Узагальнення поглядів, що сформувалися в науці, щодо співвідношення державного управління та державного регулювання, дозволило подати такий перелік основних концепцій: 1) державне регулювання є більш широким поняттям, ніж державне управління; 2) державне регулювання є різновидом державного управління; 3) державне регулювання є функцією державного управління; 4) державне регулювання та державне управління розглядаються як тотожні за своїм значенням та сутністю і відрізняються лише мірою впливу на керовані суб'єкти; 5) можливий розгляд державного регулювання під різними кутами зору, наприклад і як функція державного управління, і як метод тощо.

Тобто, у характері сучасних адміністративно-правових відносин відокремлюються не управлінські ознаки, а ознаки так званої «публічно-сервісної» діяльності публічної адміністрації, спрямовані на забезпечення прав і законних інтересів суспільства в цілому.

У сучасних умовах розвитку демократичної держави, де запроваджуються європейські стандарти та в основу державних пріоритетів покладається забезпечення публічно-правових інтересів, змінюються форми реалізації владних повноважень публічної адміністрації. Публічна адміністрація в адміністративному праві європейських країн здебільшого визначається як сукупність органів та установ, які реалізують публічну владу шляхом виконання закону, підзаконних актів та

вчинення інших дій у публічних інтересах. Таке її розуміння є актуальним і для української правової системи. Переважною основою діяльності зазначених органів стає саме державне регулюванням як одна з форм державного управління. З цього приводу треба відзначити, що в системі реалізації законодавчої та судової влади, а також решти державних органів (органів прокуратури, Рахункової палати, Вищої ради юстиції тощо) здійснення державного управління має допоміжне значення щодо їх основних завдань і функцій, оскільки обмежується суто внутрішньо-організаційними рамками. Відносно цих структур державне управління має похідний, певною мірою обслуговуючий характер. Водночас, низка повноважень публічної адміністрації (надання управлінських послуг, справляння податків та інших обов'язкових зборів, застосування заходів адміністративного примусу (адміністративних стягнень до правопорушників тощо) хоча й сприяє реалізації управлінського впливу, однак не містить ознак прямого державного управління.

Отже, публічне адміністрування – це діяльність публічної адміністрації щодо задоволення загальних публічних інтересів соціуму.

Список використаних джерел

1. Юридична енциклопедія : в 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемчушенко (голова редкол.) та ін. – К.: Українська енциклопедія, 2001. – Т. 3. – 789 с.
2. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ: Підручник / За ред. канд. юрид. наук Ю. Ф. Кравченка. – К. : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. – 694 с.
3. Коломоець Т. О. Контроль як функція державного управління // Актуальні проблеми державного управління: Науковий збірник. – Х.: Хар. РІУАДУ, 2001. – № 3 (11). – С. 229–233.